

Valtiovarainvaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi autoverolain 10 §:n ja liitteen sekä ajoneuvoverolain 10 §:n muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi autoverolain 10 §:n ja liitteen sekä ajoneuvoverolain 10 §:n muuttamisesta (HE 176/2021 vp): Asia on saapunut valtiovarainvaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Jaostovalmistelu

Asia on valmisteltu valtiovarainvaliokunnan verojaostossa.

Asiantuntijat

Verojaosto on kuullut:

- neuvotteleva virkamies Markus Teräväinen, valtiovarainministeriö
- johtava asiantuntija Anne Kaleva, Verohallinto
- erityisasiantuntija Sari Määttä, Liikenne- ja viestintävirasto
- toimitusjohtaja Pekka Rissa, Autoalan Keskusliitto ry
- toimitusjohtaja Pasi Nieminen, Autoliitto ry
- toimitusjohtaja Tero Kallio, Autotuojat ja -teollisuus ry

Verojaosto on saanut kirjallisen lausunnon:

- liikenne- ja viestintäministeriö
- ympäristöministeriö
- Suomen ilmastopaneeli

Verojaosto on saanut ilmoituksen, ei lausuttavaa:

- Suomen itsenäisyyden juhlarahasto Sitra
- Suomen luonnonsuojeluliitto ry

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi autoverolakia ja ajoneuvoverolakia. Autoverotaulukkoa muutettaisiin siten, että alin veron osuus laskettaisiin 2,7 prosentista nolnaan. Alinta veron osuut-

Valiokunnan mietintö VaVM 23/2021 vp

ta sovelletaan henkilö- ja pakettiautoihin, joiden ajonaikainen ominaishiilidioksidipäästö on nolla grammaa kilometriltä. Tämä tarkoittaisi sitä, että autoista, joiden käyttövoimana on yksinomaan sähkö tai vety, ei suoritettaisi autoveroa. Samalla näistä autoista kannettavaa ajoneuvoveron perusveroa korotettaisiin. Perusvero nousisi 65 euroa vuodessa.

Esitys liittyy esitykseen valtion vuoden 2022 talousarvioksi ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2022. Muutettua autoverotaulukkoa sovellettaisiin autoihin, joiden ensimmäinen veron määräytymispäivä on 1.10.2021 tai sen jälkeen. Niistä autoista, jotka on verotettu 1.10.2021 ja 31.12.2021 välisenä aikana, Verohallinto maksaisi autoveron takaisin oikaisupäätöksellä ilman hakemusta. Ajoneuvoveron perusveron korotus koskisi autoja, jotka on käyttöön otettu 1.10.2021 tai sen jälkeen. Korotettua perusveroa kuitenkin sovellettaisiin vasta 1.10.2023 ja sen jälkeisiltä päiviltä kannettavaan veroon.

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Valiokunta puoltaa esityksen hyväksymistä muuttamattomana.

Valiokunnan asiantuntijakuulemisessa painottuivat erityisesti kaksi teemaa: nollapäästöisten autojen autoveron poisto päästövähennystoimenpiteenä sekä verotuksen painopisteen siirto autoverosta ajoneuvoveroon. Lisäksi asiantuntijat nostivat esille eräitä muita yksittäisiä huomioita. Valiokunta käsittelee esiin nostettuja teemoja jäljempänä erikseen.

Nollapäästöisten autojen autoveron poisto päästövähennystoimenpiteenä

Valiokunnan kuulemat asiantuntijat kannattivat nollapäästöisten henkilö- ja pakettiautojen autoveron poistoa päästövähennystoimenpiteenä.

Valiokunnan mielestä sekä esityksessä että asiantuntijakuulemisessa mainittu tavoite lisätä Suomen autokannassa nollapäästöisten autojen määrää sekä sen myötä vähentää liikenteen hiilidioksidipäästöjä ja edistää sähköistymistä on kannatettava.

Samalla valiokunta kuitenkin tunnistaa, että vastaava käyttövoimateknologia ei ole tällä hetkellä samalla tavalla mahdollinen raskaassa liikenteessä. Autokannan sähköistymiseen on tärkeä kannustaa kustannustehokkaalla tavalla siellä, missä se on tehokasta ja nopeaa. Valiokunnan mielestä esitys tukee näitä tavoitteita.

Asiantuntijakuulemisessa tuotiin esiin, että täyssähköautojen yleistymistä hidastaa tällä hetkellä muun ohella niiden korkeampi hinta sekä latausmahdollisuuksien puuttuminen kotona ja työpaikalla. Jos autokantaa halutaan muuttaa vähäpäästöisemmäksi, yksi tärkeä toimi olisi siten edistää nollapäästöisten autojen ja polttomoottoriautojen välisen hintaeron kaventumista.

Valiokunnan mietintö VaVM 23/2021 vp

Veromuutoksen seurauksena hankintahetken kannustimet valita sähköauto paranisivat. Valiokunta pitää kannatettavana, että verottomuus luo kannusteen nollapäästöisten autojen hankinnalle ja mahdollistaa useammalle siirtymisen tällaiseen autoon.

Osa asiantuntijoista korosti sitä, että autoveromuutos täydentää nollapäästöisen auton hankintaan kannustavien muiden taloudellisten ohjauskeinojen, kuten hankintatuen ja työsuhdeautojen veroisuuden, vaikuttavuutta. Hankintatukeen verrattuna nollapäästöisten autojen autoveron poistaminen on pysyvämpi ohjauskeino ja kohdistuu yhdenvertaisesti kotitalouksille ja yrityksille.

Asiantuntijat pitivät myös hyvänä sitä, että auto- ja ajoneuvoverolakeihin on sisällytetty vetyautoja koskeva tarkennus, jolla varmistetaan vetyautojen vertautuminen nollapäästöisiksi. Vaikka vetyautoja on Suomessa tällä hetkellä hyvin vähän, tulevaisuudessa niiden määrän voidaan ennakoita kasvavan. Valiokunta pitää tärkeänä, että verotus on mahdollisimman teknologianeutraalia ja ottaa verotuksen tarkkarajaisuuden asettamissa rajoissa huomioon myös tulevan teknologisen kehityksen.

Verotuksen painopisteen siirto autoverosta ajoneuvoveroon

Auto- ja ajoneuvovero perustuvat molemmat ajoneuvon ominaishiilidioksidipäästöön ja toimivat samankaltaisina ohjaavina veroina. Ne kohdistuvat kuitenkin ajallisesti eri tavoin, jolloin päästö-ohjaus autoveron kautta vaikuttaa enemmän kuluttajien kannustimiin valita nollapäästöinen auto kuin päästöohjaus ajoneuvoveron avulla.

Esityksen mukaan verotuksen painopistettä siirrettäisiin poistamalla nollapäästöisten autojen autovero ja korottamalla samalla näistä autoista kannettavaa ajoneuvoveron perusveroa. Ajoneuvoveron korotus on mitoitettu siten, että muutos tuottaisi verotuloja auton tyypillisen käyttöiän eli 20 vuoden aikana autoveron keskimääräistä alennusta vastaavan määrän.

Vuonna 2022 täyssähköisten henkilö- ja pakettiautojen autoveron on esityksessä arvioitu olevan keskimäärin noin 1 200 euroa, mutta yksittäisen auton veron määrä vaihtelee noin 500 eurosta yli 4 000 euroon. Ajoneuvoveron perusvero kasvaisi kaikilla korotuksen piiriin kuuluvilla autoilla 65 euroa vuodessa eli nykyisestä 53,29 eurosta 118,29 euroon.

Suurin osa asiantuntijoista piti verotuksen painopisteen siirtoa autoverosta ajoneuvoveroon perusteltuna ja linjassa aiemmin tehtyjen selvitysten kanssa. Ilman ajoneuvoveron korotusta autoveron poisto tarkoittaisi suhteellisen suurta verotulojen menetystä verrattuna muutoksella aikaan saatavaan päästövähennykseen.

Ajoneuvoveron korotuksen tarpeellisuudesta esitettiin kuitenkin myös erisuuntaisia näkemyksiä. Korotus lisää auton käyttökustannuksia ja voi jonkin verran vähentää autoveron poistolla tavoiteltavia positiivisia vaikutuksia. Lisäksi asiantuntijakuulemisessa esitettiin yksittäisiä kriittisiä huomioita siitä, että ajoneuvoveron korotus on tarkoitus kantaa samansuuruisena kaikilta korotuksen piiriin kuuluvilta autoilta. Tällöin edullisemman sähköauton hankkija maksaa ajoneuvoveron korotuksena suhteessa enemmän verrattuna autoverossa saamaansa hyötyyn.

Valiokunnan mietintö VaVM 23/2021 vp

Valiokunta tunnistaa asiantuntijakuulemisessa esitetyt ajoneuvoveron korotukseen ja sen laskentatapaan liittyvät haasteet. Valiokunta pitää tärkeänä, että muutos toteutetaan valtiontalouden kannalta pitkällä aikavälillä neutraalilla tavalla, joten valiokunta kannattaa ajoneuvoveron korotusta autoveron poistumisen seurauksena. Lisäksi ajoneuvoveron korotuksen laskentatapaa voidaan pitää perusteltuna, kun otetaan huomioon hallinnollinen tehokkuus ja täyssähköautojen hankintakannusteet kokonaisuutena. Laskettu korotus perustuu keskimääräiselle autoverolle eli 1 200 eurolle, joka vastaa hieman alle 50 000 euron hintaista täyssähköautoa. Hallituksen täyssähköautoille esittämä hankintatuki (HE 215/2021 vp) ja jo säädetty täyssähköisen työsuhdeauton alennettu verotusarvo (HE 142/2020 vp) edellyttävät enintään 50 000 euron hintaista täyssähköautoa. Näin eri hankintakannusteet täydentävät toisiaan johdonmukaisella tavalla.

Muita huomioita

Valiokunta yhtyy hallituksen esityksessä sekä asiantuntijakuulemisessa esitettyyn näkemykseen, että sähköautojen määrän vaikutusarvoihin sisältyy suuria epävarmuuksia, koska autojen hinnan ja markkinan sekä kuluttajien käyttäytymisen kehitys lähivuosina on hyvin epävarmaa. Valiokunta arvioi saamansa selvityksen perusteella, ettei ehdotetulla muutoksella ole kuitenkaan merkittäviä vaikutuksia arvonlisäveron tuottoon.

Valiokunta puoltaa hallituksen esityksessä valittua mallia, jossa ehdotetaan nollapäästöisten autojen autoveron poistumista takautuvasti jo 1.10.2021 alkaen. Ehdotettu sääntely on tärkeä nollapäästöisten autojen markkinan sujuvuuden kannalta ja siten perusteltu ratkaisu.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Valtiovarainvaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen HE 176/2021 vp sisältyvät 1. ja 2. lakiehdotuksen.

Valiokunnan mietintö VaVM 23/2021 vp

Helsingissä 26.11.2021

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Johannes Koskinen sd
varapuheenjohtaja Arto Pirttilahti kesk
jäsen Anders Adlercreutz r
jäsen Tarja Filatov sd
jäsen Katja Hänninen vas
jäsen Esko Kiviranta kesk
jäsen Jari Koskela ps
jäsen Katri Kulmuni kesk
jäsen Pia Lohikoski vas
jäsen Riitta Mäkinen sd
jäsen Sami Savio ps
jäsen Iiris Suomela vihr
jäsen Pia Viitanen sd
jäsen Ville Vähämäki ps
varajäsen Petri Honkonen kesk
varajäsen Toimi Kankaanniemi ps
varajäsen Merja Kyllönen vas

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Ella Luikku